

Віра Сенчина

ГЛЕЧИКИ-ХИЖАКИ

Сподіваюсь, ви не думаєте, що комахи лише заважають нам жити: дзиччать, жалять, розносять інфекцію? Справжні натуралісти вважають комах дуже корисними для природи. По-перше, вони є кормом для комах, по-друге – запилюють квіти. Але є й інша сторона у природі комах, згубна для рослин. Ненаситна саранча, попелиці, листоїди та інші комахи – запеклі вороги рослин, бо завдають їм величезної шкоди.

Дивовижно, але інколи звичні взаємовідносини хижака і жертви порушуються. Є рослини, які замість того, щоб слугувати їжею для комах, наносять удар у відповідь і самі харчуються комахами!

НЕПЕНТЕС – саме така рослина. Вона росте у тропіках і субтропіках Азії і Північної Австралії. Відомо 120 видів непентеса; як правило, це – ліани, які любляють болотисту місцевість. Вони підтримують своє тіло за допомогою видозмінених листків. Чудові глечики, якими рослина вловлює комах, виростають на кінцях листових вусиків. Довжина глечиків від 2,5 до 30,5 см. Над вхідним

отвором є кришечка, утворена листовою пластинкою. Наче парасолька, вона захищає глечик від води під час дощу. Глечики забарвлені у яскраві червоні, фіолетові відтінки або розфарбовані плямистим малюнком, привабливим для комах. На нижньому боці кришечки виступає солодкий духмяний нектар, який виділяють залозисті нектарники. Цей нектар приваблює комах і "заганяє" їх простісінько у середину глечика. А ось тут їх очікує смерть. На внутрішній стінці верхньої частини глечика розташовані залози, які виробляють віск. Комаха, наче на ковзанах, зісковзує на дно.

Якби ж полонені знали, що їх очікує далі, то доклали б усіх зусиль, щоб покинути страшне місце. Адже дно цього ззовні привабливого і ароматного глечика – справжнісіньке пекло для комах. Це вже скоріше шлунок тварини, на дні якого травні залози виділяють величезну кількість шлункового соку і мурашину кислоту, яка є добрим антисептиком. У великих глечиках накопичується до двох літрів цієї зловісної суміші, здатної впродовж декількох годин розчинити навіть хітиновий покрив комах, які "впіймалися на цей гачок". Тими самими залозами рослина всмоктує перетравлених комах. Зловонний запах на дні глечика суттєво відрізняється від приємних зовнішніх ароматів.

Чому рослини поїдають комах? Учені вважають, що це явище пояснюється нестачею Азоту у болотистому ґрунті, яку рослини компенсують, поїдаючи комах.

ЧУДЕСА ПРИРОДИ